

Olieproductie Schoonebeek blijft op verzoek van Vijlbrief nog maanden stilliggen
De injectie van productiewater uit Schoonebeek in de Twentse ondergrond wordt de komende maanden niet meer hervat. Daarmee komt waarschijnlijk helemaal een einde aan Twente als opslaglocatie voor het productiewater, dat een restproduct is van de oliewinning in Drenthe. De bedoeling is dat als de oliewinning weer wordt hervat, het restwater in Schoonebeek zelf zal worden opgeslagen.

Pijpleidingen van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) in Schoonebeek waar aardolie wordt gewonnen. (Foto: Vincent Jannink/ANP)

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat bevestigt een bericht uit het regionale dagblad Tubantia. Een woordvoerder van staatssecretaris Hans Vijlbrief (Mijnbouw) laat weten dat "het klopt dat we de NAM hebben gevraagd de komende maanden [de injectie van productiewater, red.] niet op te starten. Daarmee hebben ze ingestemd." Woordvoerder Hein Dek van de NAM geeft dezelfde lezing.

Het is een gevoelig en langlopend dossier. De NAM slaat in lege gasvelden bij het Twentse Rossum zogenoemd productiewater op dat wordt gebruikt bij de olieproductie in Schoonebeek. Die twee dingen zijn aan elkaar gekoppeld: zonder de mogelijkheid het productiewater te injecteren, kan ook de olieproductie geen doorgang vinden. Het zoute water komt mee omhoog bij het oppompen van olie. Nadat olie en water van elkaar zijn gescheiden, wordt het water getransporteerd naar Rossum in Overijssel, om daar vervolgens in lege gasvelden te worden geïnjecteerd. Zowel het transport naar als de injectie in Twente ligt al jaren onder vuur, lokaal maar ook in politiek Den Haag. Het kabinet ziet graag een einde komen aan de injectie, maar omdat vergunningen zijn afgegeven kan dat niet zomaar worden afgedwongen. Staatssecretaris Vijlbrief zei eerder al eens er alles aan te willen doen om injectie in Twente te beëindigen.

Verscherpt toezicht

Lees ook

NAM mag injectie productiewater nog niet hervatten, nader onderzoek nodig

Die injectie vindt overigens in de praktijk al maanden niet plaats. In 2021 bleek de buitenbuis van één van de injectieputten te zijn gescheurd, wat leidde tot het weglekken van ongeveer 10.000 liter mijnbouwvloeistof dat de buizen beschermt tegen corrosie. Naar aanleiding van het incident, en de communicatie hierover door de NAM, plaatste toezichthouder Staatstoezicht op de Mijnen (SODM) de waterinjectie in juni 2021 onder verscherpt toezicht. Verder onderzoek leidde tot de vaststelling van een "onregelmatigheid" bij een andere injectieput, wat noopte tot nog weer meer onderzoek.

Daarnaast speelt er nog het probleem van toluen. Toluen is een stof die van nature in de diepe ondergrond voorkomt, maar voor mensen schadelijk kan zijn na langdurige blootstelling aan hoge concentraties. Toluen komt bij het oppompen van olie in Schoonebeek met het zoute water mee naar boven, en wordt in Twente weer terug de diepe ondergrond in gebracht. Begin januari zette de NAM de waterinjectie en dus ook de oliewinning stil vanwege een overschrijding van het vergunde maximum aan toluen in het productiewater.

Inmiddels is bij Schoonebeek een filterinstallatie geplaatst die de hoeveelheid toluen in het productiewater weer naar toegestane hoogtes moet brengen. Het wachten is op het oordeel van het SODM dat de waterinjectie weer is toegestaan. Maar naar nu blijkt, staat er weinig druk op dat oordeel, aangezien de waterinjectie in Twente dus "de komende maanden" niet hervat zal worden. De kans is groot dat er zelfs helemaal geen water meer in de Rossumse ondergrond zal worden geïnjecteerd, maar zeker is dit niet. Dat hangt mede af van de snelheid waarmee een alternatief wordt gevonden.

Verplaatsingstraject

De bedoeling is dat de waterinjectie verplaatst wordt naar Schoonebeek. Woordvoerder Dek van de NAM: "Dat doen we in samenspraak met de betrokkenen uit directe omgeving in Schoonebeek, de verschillende centrale en decentrale overheden en andere belanghebbenden. Onder regie van het ministerie van EZK is hiervoor inmiddels ook een gebiedsproces in Schoonebeek opgestart en zullen binnenkort de eerste vergunningen worden aangevraagd." Het is onduidelijk hoeveel tijd dit traject vraagt.

De bedoeling is dat per 1 januari 2024 de waterinjectie in Drenthe een volledig circulair karakter krijgt, wat wil zeggen dat er alleen maar stoffen de grond in mogen verdwijnen die met het

oppompen mee naar boven zijn gekomen. Tot die tijd moet het proces, wanneer de oliewinning hervat wordt, in elk geval schoner zijn dan tot nog toe het geval is. Dat is bijna automatisch zo, omdat het water nu wordt getransporteerd door kilometerslange pijpleidingen. Om die reden worden chemische stoffen aan het water toegevoegd die roest en corrosie tegen moeten gaan. Zonder dat transport zijn ook die stoffen niet nodig.

Tot de waterinjectie weer mag, of het nu in Schoonebeek is of toch nog in Rossum, ligt de oliewinning stil. De NAM accepteert dat met weinig tegenzin. Hoewel woordvoerder Dek het in het midden laat, is de oliewinning in Schoonebeek momenteel waarschijnlijk niet rendabel. Bij de olieproductie is stoom nodig, dat wordt verkregen uit gasverbranding. Door stoom toe te voegen aan de olie in de ondergrond, wordt de olie visceuzer en daardoor gemakkelijker op te pompen. Bij de huidige energieprijzen is dat gasintensieve proces financieel onaantrekkelijk.

Lees het volledige artikel: <https://energeia.nl/energeia-artikel/40103529/olieproductie-schoonebeek-blijft-op-verzoek-van-vijlbrief-nog-maanden-stilliggen>